

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΩΝ

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΩΑΜΕΘ

Οι πρώτοι προσήλυτοι και η πρώτες αντιδράσεις. Ο Μωάμεθ, ανάτροπός των ειδώλων. Η διώξεις των Κορείχιτών. Οι άπαδει του Μωάμεθ φεύγουν για την Αθήσωνια. Τα οικογενειακά δυστυχήματα του προφήτου. Ο Νέος Μεσσίας. Μία άπεπειρα Δολοφονία του Μωάμεθ. Η φυγή του. Τò Ιερό Έτος της Έγειρας. Η νέα θρησκεία θριαμβεύει. Η κήρυξις του Ιερού Πελέρου. Ο Μωάμεθ κατατροπώνει τούς έχθρούς του. Ο θάνατός του κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Β'.

Οι πρώτοι άνθρωποι οι οποίοι πίστεψαν στην ύψηλή άποστολή του Μωάμεθ και τόν έθεσαν ως ιδιυτή νέας θρησκείας, ήσαν οι ίδιοι οι συγγενείς του και πρώτη άπ' όλους η σύζυγός του Καντιντζά, η οποία επωνομάσθη από τούς Μουσουλμάνους κρητέρα τών πιστών.

Επίσης μεταξύν τών πρώτων θαδών του ήταν και ο ξεάδελφός του Άλης, ο γιός του θείου του Άμπου Ταλίμπ, ο πρώην δούλος του Σέιντ, στόν όποιο ο Μωάμεθ είχε χάρισι την έλευθερία του και τόν είχε κάνει στενωτέρό του φίλο. Ο φίλος του επίσης Ότιμάν, πού άργότερα έγινε καλίφης, και ο έμπορος Άμπου-Μπεκήρ, πατέρας μιás από τίς συζύγους του Μωάμεθ, τίς ώρας Άϊσάς.

Επίσης ένας από τούς φανατικώτερους, στήν άρχή, έχθρούς τίς νέας θρησκείας, ο Όμάδ, έγινε, ύστερ' από πέντε χρόνια, ένας από τούς ένθεομότερους ύποστηρικτάς τίς και άποστόλους τίς. Έτσι οι Μουσουλμάνοι τών θεοοδών σήμερα όπως οι Χριστιανοί θεοοδών τών άποστόλου Παύλου.

Κατά τά πρώτα χρόνια τίς θρησκευτικής του δράσεως, ο Μωάμεθ δέν έπροσέχτηκε σχεδόν καθόλου από τούς Άραβας. Τόν έπαίρανε κ' αυτόν ως ένα από τούς διάφορους τυχοδιώκτες, οι όποιοι, με τó προσήμιον ότι προσπαθούν ν' άναστήλωσουν τή θρησκεία, είχαν εμφανισθή και πριν από τó Μωάμεθ στήν Άραβία.

Μά, σιγά-σιγά, άρχισαν άναγκαστικώς νά τόν προσέχουν. Γιατί ο Μωάμεθ, κηρύσσοντας ότι ο Θεός ένας ένας, ήταν ύποχρεωμένος όχι μόνον νά καταφέρει άναντίον του πολυθεϊσμού, ό όποιος βασιλευε τότε, αλλά και νά στραφή και άναντίον τών ειδώλων, πού έλάτρευόντο από τόν όχλο, και νά ζητήσει τήν άνατροπή τους και τήν καταστροφή τους.

Η έπαναστατική του όμιος αυτή διδασκαλία έζηγε τó έμπορικά συμφέροντα τών όμοιόων του Κορείχιτών, οι όποιοι άρχισαν νά τόν θεοοδών επικίνδυνο. Γι' αυτό μιá μέρα έπήγαν έν σώματι στό θείο του και κηδεμόνα του Άμπου Ταλίμπ, τού παραπονήθηκαν και τού ελεαν νά συμμάχηση τόν άνεμόν του.

Μά ο Άμπου Ταλίμπ, ό όποιος, καθώς είπαμε, είχε προσηλυτισθή από τούς πρώτους στή νέα θρησκεία, τούς παρέπεμψε στόν ίδιο τόν άνεμόν του. Τότε ο Μωάμεθ άπάντησε στις διαμαρτυρίες και τίς άπειλές τους μ' αυτά τά περίφημα λόγια, πού είχαν άπεραντή άπήχησι σ' όλόκληρη τήν Άραβία :

— Κι' άν κατέβαζαν άπ' τόν ουρανό τόν ήλιο και-τή Σελήνη για νά με πέσουν ότι ο Θεός δέν μ' έμπνεί στο έργο μου, κ' άν μ' άπειλούσαν με χίλιους θανάτους, έγώ δέν θά έπανα νά διδάσκω ! . . .

Οι αντίπαλοί του τότε έφυγαν έξω φρενών μαζί του κ' άρχισαν νά τόν ειρωνεύοντα σ' όλο τόν κόσμο. Μά, όταν είδαν πώς ή διδασκαλία του Μωάμεθ προσήλυτιζε καθημερινώς και νέους πιστούς, ξεσπασαν σέ καταδιώξεις άναντίον αυτού και τών θαδών του. Τόσο άγριος ήσαν ή καταδιώξεις αυτές, ώστε πολλοί από τούς μαθητάς του άναγκάσθηκαν νά καταφύγουν, μιá νά γλυτώσουν, στήν Άθήσωνια. Κι' ο ίδιος άκόμη ο Μωάμεθ, βλέποντας ότι άπο παντού τών καταδιώκων κ' ότι δέν μπορούσε νά σταθή πουνεκά, άναγκάστηκε επί τρία όλόκληρα χρόνια, άπό τó 609 ως τó 612, ν' άποτραβηχτή κοντά στούς δικούς του και νά πάγη τή διδασκαλία του.

Τόσο ήταν τó μίος τών Κορείχιτών άναντίον του, ώστε, κατά τήν περίοδο αυτή τίς άρραβίας του Μωάμεθ, όχι μόνον δέν ήούχασαν, όπως θά ήταν φυσικό, αλλά, ξεακολουθώντας τίς καταδιώξεις τους, ίδρωσαν μιá μεγάλη όργάνωσι άμύνης άναντίον εκείνων πού έπίστευαν τó Μωάμεθ ως προφήτη και τόν ύποστηρίζαν. Σκοπός τίς όργάνωσης αυτής ήταν ν' άποκλείσουν τó Μωάμεθ και τούς θαδούς του από κάθε κοινωνική σχέση και έμπορική συναλλαγή. "Ήθελαν, μ' άλλους λόγους, νά τούς μεταβάλλουν σέ άποκλήρους τίς κοινωνίας...

Σάν νά μήν έφταναν όλες αυτές ή άγριες καταδιώξεις τήν έποχή εκείνη έπληξαν τó Μωάμεθ κ' ένα σωρό οικογενειακά δυστυχήματα. Κι' έν πρώτους πέθανε ή άγαπημένη του σύζυγος Καντιντζά, ή όποια τόσο

τόν είχε ένθαρρύνει και ύποστηρίζει στο έργο του. Ο θάνατός τίς ήταν γι' αυτόν μιá πολύ σκληρή δοκιμασία.

"Έπειτα άρχισαν νά πεθαίνουν, ό ένας μετά τόν άλλο, οι προστάται του και οι συγγενείς του. Όλοι αυτοί οι θάνατοι τόν ελεαν κατά βάλε, κ' όταν τέλος επέθανε κ' ο θεός του Άμπου Ταλίμπ, τόν όποιον άγαπούσε ξεχωριστά, ο Μωάμεθ συνειδηθή κυριολεκτικώς. Δέν τού έμνε πιά κανένας συγγενής, εκτός από τó θείο του Άμπου Λαχέμπ, ό όποιος όμως ήταν φανατικός έχθρός τίς θρησκευτικής του μεταρρυθμίσεως.

Ο Μωάμεθ, βλέποντας τότε τόν έαυτό του έρημο πιά και μόνον, και περικλωμένο από έχθρούς, στή Μέκκα, άναγκάστηκε ν' άποτραβηχτή στήν Ταίφ. Μά κ' εκεί ή έχθρότης πού συνάντησε ήταν έξίσου μεγάλη και γι' αυτό άναγκάστηκε νά γυρίση γρήγορα στήν πατρίδα του.

Τήν έποχή εκείνη, άλλη σημαίνουσα πόλις τίς Άραβίας, εκτός από τή Μέκκα, ήταν ή Γιατρίμπ, ή όποια μάλιστα αναγοινοιδόταν τήν πρώτη έπιτυχία στο έμπόριο. Οι κάτοικοι τίς πόλιεως αυτής, από τούς όποιους πολλοί είχαν μεταστραφή στήν Έθραϊκή θρησκεία, ζούσαν περνομένοις διαρκώς τήν έλευσι ενός Μεσσία. Έτσι, όταν άκουσαν ότι στή Μέκκα ζούσε ένας άνθρωπος, ό όποιος έκήρυεσσε πώς ήταν άπεσταλμένος του Θεού, πίστεψαν πώς αυτός ήταν πράγματι ο Μεσσίας, τού όποιοι τήν έλευσι με τόση άγνοια περιεμαν. Χωρίς νά χάνουν καιρο τότε, έστειλαν άπεσταλμένους τους, οι όποιοι βήθηκαν τó Μωάμεθ στή Μέκκα και οι όποιοι έκλεισαν μαζί του, κατά τά έτη 621 και 622, τίς δύο περίφημες συμφωνίες του Άκάμπ, οι όποιες άνομόστηκαν έτσι γιατί υπεργράφησαν στο λόφο Άκάμπτα πού βρισκόταν κοντά στή Μέκκα.

Με τίς συμφωνίες αυτές, οι κάτοικοι τίς Γιατρίμπ ανέλαβαν δι' όρχον νά ύποστηρίζουν τó Μωάμεθ τήν ξεάπλοισή τίς θρησκείας του.

Μόλις οι Κορείχιτά έμαθαν τó κλείσιμο τών συμφωνιών αυτών, έγιναν έξω φρενών κ' άποφάσαν νά ξεμετροδέσουν μιá για πάντα άπ' τó Μωάμεθ, ό όποιος είχε γίνει τόσο έπικίνδυνος στά συμφέροντά τους. Οργάνωσαν λοιπόν μιá συννομία για νά τόν δολοφονήσουν. διάλεξαν δέ έντετα συννομιάς, μεταξύν τών πού εκλεκτόν μελών τών καλύτερων οικογενειών τίς Μέκκας, οι όποιοι θά εκτελούσαν τή δολοφονία αυτή, επιτιθέμενοι όλοι μαζί συγχρόνως άναντίον του Μωάμεθ.

Ο Μωάμεθ όμως μπόρεσε νά ξεφύγη από τά χτυπήματά τους δια τής φυγής. Η φυγή αυτή έλαβε χώραν στις 25 Ιουνίου 622.

Οι άπαδοί του, πωμόνες τó άεσημνημένον αυτό γεγονός, άνόμισαν τó έτος εκείνο «Έτος τίς Έγειρας» (Έγειρα στήν Άραβική σημαίνει φυγή), και από τó έτος αυτό άρχίζει ή χρονολογία του.

Ο Μωάμεθ, φεύγοντας από τή Μέκκα, κατέφυγε στή Γιατρίμπ, ή όποια από τότε μετωνοιάστηκε σέ Μεδίνα, πού σημαίνει «Πόλις τού Προφήτου».

Στή Μεδίνα ο Μωάμεθ, βρισκοντας τó έδαφος καλύτερημένο και πρόσφορο για τή θρησκευτική του μεταρρύθμισι, λόγω τού συγχρωτισμού τών κατοίκων τίς με τούς Έθραϊους και τούς Χριστιανούς, έγκατέστησε τή νέα του θρησκεία και καθιέρωσε τούς τύπους τίς και τόν τρόπο τίς λατρείας τίς.

Σιγά-σιγά, στή Μεδίνα άρχισαν νά προσέρχονται και νέοι προσήλυτοι στή θρησκεία του από όλη τήν Άραβία, κ' άπ' αυτή τή Μέκκα άκόμη. Μά μεταξύ τών νέων αυτών θαδών του Μωάμεθ και τών παλαιών τών πιστών δέν άγγρασαν νά παρουσιαστούν διάφορες άντιγωνιμις, πού κατέληγαν πολλές φορές σέ άγριες συμπλοκές. Όστόσο ο Προφήτης κατώφωσε στο τέλος νά τούς συμβιβάζη και νά στραφή άγριος άναντίον τών άπίστων Έθραϊων, τούς όποιους είχε άνεχθή στήν άρχη με τήν έλπίδα ότι θά τόν άνεγνώριζαν ως Μεσσία τους και νά πινήξη μέσα στο αίμα τίς αντίθεσις τους.

"Όταν είδε, τέλος, πώς είχε στερεωθή άρκετά και πώς ήταν πιά πολύ δυνατός, άπε-

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

ΤΑ ΔΙΑΤΙ

ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΟΤΙ

Έργαμα και άλλοτε για το νέο παιχνίδι των Γάλλων διανομένων και λογίων, οι οποίοι άπατούν έγγραφως, στις συναστροφές, τώρα τόν χειμώνα, επί διαφόρων βρωτησεων που τους υποβάλλονται. Η καλύτερες απαντήσεις βραβεύονται. Αδτή η πνευματική ένασχόλησις ήταν μά φορά της μόδας και μεταξύ των Έλλήνων διανοουμένων της περασμένης γενεάς. Τις πιο έξυπνες απαντήσεις Έλλήνων λογίων του παρελθόντος αιώνος τις δημοσίευουμε εδώ, χάριν των αναγνωστών του 'Μπουκέτου':

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά είνε η πιο κρότερη λύτη ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Νά βησις μιά πλούσια Ρεβέκκα
Και μέσ' στού γάμου σου τη γλύκα
νά πάρη ο Χάρος τη γυναίκα
και ο πατέρας της... την προίκα !...

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Τι είνε θάνατος ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Ίσως ή άσχη, ίσως τό τέλος.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά άπόστιασις είνε ή μεγαλειότερη ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Άπ' τό στόμα σας ώς του Θεού τ' αυτί !

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά έλαττώματα συγχωρήτε ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Τά... δικά μου !

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Η φιλαρέσκεια είνε έλάττωμα ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Έλάττωμα για τη γυναίκα μου και προτέρημα για τη γυναίκα του γείτονός μου !

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί έπλάσθησαν τά μάτια ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Για να... τά βλέπουμε !

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιον έγκλημα δέν τιμωρεί ο νόμος ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Την άπιστία !

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά κλ(ισ)ιν θεωρείτε ευγενεστέρα ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Την... γονιμλίσια !

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί έπλάσθησαν τά μάτια ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Για να μην υποχρεούται να τά λήη δια το πούμα.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιός καθρέφτης σου άρέσει ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Ποιός μου άρέσει ; Νά σου πώ :
Τά δυο ματάκια π' αγαπώ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί ο διάβολος δέν έλαβε μορφή άγγέλου, για ν' άπατήση την Εύα ;

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί ο διάβολος δέν έλαβε μορφή άγγέλου, για ν' άπατήση την Εύα ;

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί ο διάβολος δέν έλαβε μορφή άγγέλου, για ν' άπατήση την Εύα ;

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί ο διάβολος δέν έλαβε μορφή άγγέλου, για ν' άπατήση την Εύα ;

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί ο διάβολος δέν έλαβε μορφή άγγέλου, για ν' άπατήση την Εύα ;

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί ο διάβολος δέν έλαβε μορφή άγγέλου, για ν' άπατήση την Εύα ;

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί ο διάβολος δέν έλαβε μορφή άγγέλου, για ν' άπατήση την Εύα ;

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί ο διάβολος δέν έλαβε μορφή άγγέλου, για ν' άπατήση την Εύα ;

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί ο διάβολος δέν έλαβε μορφή άγγέλου, για ν' άπατήση την Εύα ;

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί ο διάβολος δέν έλαβε μορφή άγγέλου, για ν' άπατήση την Εύα ;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Γιατί οι άγγελοι έπλάσθησαν για ν' άπατούνται και όχι για ν' άπατούν.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Τι παράγει περισσότερη ψυχρότητα ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Η άδιαφορία της γυναίκας.
— Και θερμότητα ;
— Η άδιαφορία της γυναίκας.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά είνε ή γλυκύτερα διάφρασις των έλλαιδων ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Και εις αυτό τό δίλημα άπάντησαν ειρήκα.
Ένώ προσμένεις φίλημα
νά μείνης μέ... τη γλύκα !

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Με τί μπορεί να παραβληθ ή γυναίκα η ηλικια ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Με κεφάλαιο τό οποίο, όσο μεγαλώνει τόσο κρότερο τόκο δίνει.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί έπλάσθησαν τά μάτια ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Τά μάτια γιατί γίνθηκαν ;
Σ' εκείνη π' αγαπούμε
νά λέν, ότι με τη λαλία
ντροπέμασε να πούμε.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί έπλάσθησαν τά μάτια ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Τά μάτια γιατί γίνθηκαν ;
Σ' εκείνη π' αγαπούμε
νά λέν, ότι με τη λαλία
ντροπέμασε να πούμε.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί έπλάσθησαν τά μάτια ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Τά μάτια γιατί γίνθηκαν ;
Σ' εκείνη π' αγαπούμε
νά λέν, ότι με τη λαλία
ντροπέμασε να πούμε.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί έπλάσθησαν τά μάτια ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Τά μάτια γιατί γίνθηκαν ;
Σ' εκείνη π' αγαπούμε
νά λέν, ότι με τη λαλία
ντροπέμασε να πούμε.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Σε τί ανίσταται ή δύναμις ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Δύναμις του χαρακτήρος είνε, εάν δινηθής,
σε μιά άμορφη γυναίκα
μια χάρι ν' άρηθής.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Δύο και δυο πόσα κάνουν ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Άν είνε μάτια, κάνουν έναν έρωτά !

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιός καθρέφτης σου άρέσει ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Τον καθρέφτη που μ' άρέσει
μου ζητάς να σου τον πώ.
Είν' εκείνος που μου δείχνει
την εικόνα π' αγαπώ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιός καθρέφτης σου άρέσει ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Τον καθρέφτη που μ' άρέσει
μου ζητάς να σου τον πώ.
Είν' εκείνος που μου δείχνει
την εικόνα π' αγαπώ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιός καθρέφτης σου άρέσει ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Τον καθρέφτη που μ' άρέσει
μου ζητάς να σου τον πώ.
Είν' εκείνος που μου δείχνει
την εικόνα π' αγαπώ.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί έπλάσθησαν τά μάτια ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Για να βλέπουν, ότι είνε μακρόα, και να μη βλέπουν, ότι είνε μπροστά στη μάτη μας.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Τι παράγει περισσότερη θερμότητα ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Είνε κάτι κρόθουνα σνοστά,
τά λένε μάτια μαύρα,
π' άνάβουν, όπου πέσουνε,
την πό μεγάλη λαύρα.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Δύο και δυο πόσα κάνουν ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Ένα τετραπόδο !

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Γιατί έπλάσθησαν τά μάτια ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Για τά μάτια !

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά είνε ή κρότερη λύτη ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Η προσορομένη από φίλον.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά είνε ή κρότερη λύτη ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Η προσορομένη από φίλον.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά είνε ή κρότερη λύτη ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Η προσορομένη από φίλον.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά είνε ή κρότερη λύτη ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Η προσορομένη από φίλον.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά είνε ή κρότερη λύτη ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Η προσορομένη από φίλον.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά είνε ή κρότερη λύτη ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Η προσορομένη από φίλον.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά είνε ή κρότερη λύτη ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Η προσορομένη από φίλον.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά είνε ή κρότερη λύτη ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Η προσορομένη από φίλον.

φάσισε να επάβλη διά της βίας τη νέα του θρησκεία. Και εκήρυξε τον ιερο πόλεμο, δηλαδή τον πόλεμο εναντίον των ειδωολατρών. Έτσι, κατά τον 'Ιανουάριο του 624 κατετρόβωσε τους αντιπάλους του στο Μέντο, μη δέν έχάρηκε πολύ τη νίκη του αυτή, γιατί, βστορ' από λίγον καιρό, οι κάτοικοι της Μέκκας, οι οποίοι είχαν εκστρατεύσει κατά της Μεδίνας, τον ένικησαν στο 'Οχρόν. Ο πόλεμος αυτός εξακολούθησε άγριος και έξοντωτικός, επί πολλά χρόνια, για να καταλήξη με θρίαμβο του Μωάμεθ, ο οποίος μονάχα τους κατοίκους της Μέκκας δέν ειχε καθορθώσει να υποτάξη έντελώς. Είχε κλείσει όμως και μ' αυτούς ανακαλη δέκα χρόνων. Έτσι, στα 629, μύρωσε να κάνει το πρώτο έπιστομο θρησκοκενικό του προσκήνυμα στη Μέκκα, την οποία θεωρούσε ως κοιτίδα της θρησκείας του, γιατί σ' αυτήν του είχαν γίνει ή διάφορες ούράνιες άποκαλύψεις. Από τότε, κάθε χρόνο, ως το 632, εξακολούθησε να κάνει τό προσκήνυμα αυτό. Τον 'Ιούνιο του έτους εκείνου άρρώσθησε άξαφνα στη Μεδίνα. Οταν έννοωσε πως τό τέλος του έληθαίσε, διάταξε και τον μετέφεραν στο τζαμί, όπου, αφού ειπε μερικά λόγια στους πιστούς που τον περιτοούζαν, ξεψύχησε μέσ' στην άγκαλία της άρρωστέρας από τας σπύγγους του 'Αϊσα.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά είνε ή διαφορά μεταξύ φίλιας και έρωτος ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Η φίλια ένδημιείται τά πάντα. Ο έρωσ τά λημονάει όλα.
ΕΡΩΤΗΣΙΣ : Ποιά είνε τό πιο ευχάριστο μαροτύριο ;
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ : Η πείνα πρό του δείπνου.